

Rumunija

Pagrindinės teisės - Rumunija

Nacionaliniai teismai

Ombudsmenas

Specializuotos žmogaus teisių įstaigos

Kitos specializuotos įstaigos

Nacionaliniai teismai

Atsižvelgiant į teisės akto, bendrai taikomo veiksmui, kuriuo pažeistos asmens teisės, kategoriją (t. y. civilinė, baudžiamoji, administracinė teisė ir t. t.), nukentėjęs asmuo gali arba tiesiogiai kreiptis į teismą paprastai pareikšdamas civilinį ieškinį, arba įstatymuose nustatyta tvarka kreiptis į kitas viešąsias institucijas.

Pagal baudžiamąją teisę asmuo, kurio teisės pažeistos veiksmu, kuriam taikomas Baudžiamasis kodeksas, gali kreiptis į policiją arba į prokuratūrą ir baudžiamoji byla bus nagrinėjama pagal baudžiamąjį procesą.

Administracinės teisenos atveju pagal Įstatymą Nr. 554/2004 asmuo, tvirtinantis, kad jo teisė ar teisėtas interesas pažeisti viešosios institucijos administraciniu aktu ar per nustatytą terminą neišnaginėjus prašymo, gali kreiptis į kompetentingą administracinį teismą dėl tokio akto panaikinimo, dėl pareikštos teisės ar teisėto intereso pripažinimo ir dėl padarytos žalos atlyginimo. Asmuo, kuris tvirtina, kad jo teisės arba teisėtas interesas pažeisti dėl individualaus administracinio akto, skirto kitam juridiniam asmeniui, taip pat gali perduoti bylą administraciniam teismui. Prieš kreipdamasis į kompetentingą administracinį teismą, asmuo paprastai turi laikytis ikiteisminės procedūros (išsamiai aprašytos Įstatymo Nr. 554/2004 7 straipsnyje), pagal kurią jis turi kreiptis į valdžios instituciją, priėmusią ginčijamą aktą, dėl visiško arba dalinio akto panaikinimo arba į hierarchiniu požiūriu viršesnę instituciją (jei tokia yra).

Teismų ir kitų minėtų institucijų kompetencija nustatyta galiojančiuose teisės aktuose (pvz., Civilinio proceso kodekse, Baudžiamojo proceso kodekse, Įstatyme Nr. 554/2004).

Kalbant apie bylas teismuose, paprastai tai yra pagal įprastinę teisę vykdomas teismo procesas, kuriam, atsižvelgiant į atitinkamą teisės šaką, būdingi tam tikri ypatumai (išsamesnė informacija tik rumunų kalba pateikta adresu <http://portal.just.ro/SitePages/ghid.aspx>).

Teismų duomenys ryšiams ir kita papildoma informacija pateikti adresu Portalul instanțelor de judecată [Teismų portalas] (tik rumunų kalba).

Ombudsmenas

OMBUDSMENAS

(AVOCATUL POPORULUI)

Būstinės adresas

Strada Eugeniu Carada No 3
Sector 3
Bucharest

Žemėlapis: <http://www.avp.ro/locatie.jpg>

Būstinės duomenys ryšiams

Skambučių centro telefono numeris (+40) (0)21 3127134;
Operatorius: (+40) (0)21 3129462

E. paštas [✉ avp@avp.ro](mailto:avp@avp.ro)

Interneto svetainė [✉ http://www.avp.ro/](http://www.avp.ro/)

Priėmimo valandos

Specialistų (patarėjų ir ekspertų) priėmimo laikas: pirmadieniais – ketvirtadieniais 9.00–16.00 val., penktadieniais 9.00–12.00 val. Piliečiai taip pat gali prašyti susitikti su ombudsmenu ir jo pavaduotojais.

Regioninių tarnybų adresai

[✉ Rumunijos ombudsmeno regioninės tarnybos](#)

Bendra informacija apie instituciją (teisinis pagrindas, pagrindinė informacija, struktūra, užduotys, skundai, procedūros)

[✉ http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=161&lang=ro-ro](http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=161&lang=ro-ro)

Pavyzdinė skundo forma

[✉ http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=166&Itemid=123&lang=ro](http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=166&Itemid=123&lang=ro)

Ombudsmeno veiklą reglamentuojančios pagrindinės nuostatos:

- Rumunijos Konstitucijos 58–60 straipsniai, 65 straipsnio 2 dalis ir 146 straipsnio a ir d punktai;
- naujos redakcijos Įstatymas Nr. 35/1997 dėl ombudsmeno institucijos struktūros ir veiklos, paskelbtas 2004 m. rugsėjo 15 d. Rumunijos oficialiojo leidinio Nr. 844 I dalyje, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais;
- naujos redakcijos ombudsmeno institucijos struktūros ir veiklos reglamentas, paskelbtas 2004 m. spalio 11 d. Rumunijos oficialiojo leidinio Nr. 922 I dalyje, pakeistas Deputatų rūmų ir Senato nuolatinių tarnybų sprendimu Nr. 6/2007, paskelbtas 2007 m. birželio 29 d. Rumunijos oficialiajame leidinyje Nr. 445;
- Įstatymas Nr. 554/2004 dėl administracinių skundų, paskelbtas 2004 m. gruodžio 7 d. Rumunijos oficialiojo leidinio Nr. 1154 I dalyje, su vėlesniais pakeitimais;
- Įstatymas Nr. 202/2010 dėl tam tikrų spartesnio bylų nagrinėjimo priemonių, paskelbtas 2010 m. spalio 26 d. Rumunijos oficialiojo leidinio Nr. 714 I dalyje, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

Institucijos tikslas ir veiklos ypatumai:

1. asmenų, turinčių reikalų su valdžios institucijomis, teisių ir laisvių apsauga;
2. ombudsmenas yra vieša institucija, nepriklausoma nuo kitų valdžios institucijų;
3. institucija turi savo atskirą biudžetą, kuris yra sudedamoji valstybės biudžeto dalis;
4. atlikdama savo užduotis ji nepakeičia kitų valdžios institucijų;
5. ombudsmenui negali būti suteikti jokie privalomi ar atstovaujameji įgaliojimai, joks subjektas negali priversti ombudsmeno paklusti jo nurodymams ar įsakymams;
6. ombudsmeno veikla yra vieša, tačiau asmenų, kurių teisės ir laisvės pažeistos, prašymu arba esant pagrįstoms priežastims jo veikla gali būti paskelbta konfidencialia;
7. užduotys atliekamos *ex officio* arba fizinių asmenų, įmonių, asociacijų ar kitų juridinių asmenų prašymu; skundus galima teikti nepriklausomai nuo pareiškėjo pilietybės, amžiaus, lyties, politinių pažiūrų ar religinių įsitikinimų.

Ombudsmeno pavaduotojai

Ombudsmenui padeda pavaduotojai, turintys specializaciją šiose veiklos srityse:

1. žmogaus teisės, moterų ir vyrų lygios galimybės, religinės ir nacionalinės mažumos;
2. vaiko teisės, šeimos teisės, jaunimo teisės, pensininkų teisės, neįgaliųjų teisės;
3. ginkluotosios pajėgos, teisingumo sistema, policija, įkalinimo įstaigos;
4. nuosavybė, darbas, socialinė apsauga, mokesčiai ir muitai.

Kas ir kokiais klausimais gali pateikti skundą ombudsmenui?

1. Aktai ir veiksmai, dėl kurių galima pateikti skundą

Skundai gali būti teikiami dėl *valdžios institucijų administracinių aktų arba veiksmų*, kuriais pažeidžiamos asmenų teisės ir laisvės.

Remiantis įstatymų nuostatomis, *savarankiškų valstybinių bendrovių aktai* taip pat priskiriami administracinių aktų, kurie priklauso ombudsmeno kompetencijai, kategorijai.

Viešųjų institucijų neveikimas ir vėlavimas priimti aktus taip pat laikomi administraciniais aktais.

Ombudsmeno kompetencijai nepriklauso ir nenurodant priežasčių atmetami skundai dėl šių aktų:

- Deputatų rūmų, Senato arba Parlamento priimtų aktų;
- deputatų ir senatorių priimtų aktų ir atliktų veiksmų;
- Rumunijos Prezidento priimtų aktų ir atliktų veiksmų;
- Vyriausybės priimtų aktų ir atliktų veiksmų, išskyrus įstatymus ir potvarkius;
- Konstitucinio Teismo priimtų aktų ir atliktų veiksmų;
- Įstatymų leidybos tarybos pirmininko priimtų aktų ir atliktų veiksmų;
- teisminės institucijos priimtų aktų ir atliktų veiksmų.

2. Kas gali pateikti skundą ombudsmenui?

Ombudsmenui skundą gali pateikti *bet kuris fizinis asmuo, nepaisant jo pilietybės, amžiaus, lyties, politinių pažiūrų ar religinių įsitikinimų*.

3. Ombudsmeno užduotis – saugoti asmenų, turinčių reikalų su viešosiomis institucijomis, teises ir laisves:

- nukentėjusio asmens prašymu;
- *ex officio*.

4. Skundo priėmimo ir nagrinėjimo sąlygos:

- skundai *teikiami raštu* ir gali būti siunčiami paštu, e. paštu arba faksu; skundus pat galima *teikti asmeniškai arba per įgaliotą asmenį* (kurio bus paprašyta pateikti asmens tapatybės duomenis) institucijos būstinėje arba viename iš jos regioninių biurų, susitarus dėl priėmimo arba tarnybos priimamajame;
- dėl pagrįstų priežasčių skundo pateikėjo *prašymu jam gali būti leista teikti prašymą žodžiu arba per skambučių centrą*; standartinę skundo formą parengia tarnybos darbuotojai;
- skundą teikiantis asmuo jį turi pasirašyti;
- skunde turi būti *nurodyta*:
 - *išsamūs* asmens, kurio piliečio teisės ir laisvės, kaip įtariama, buvo pažeistos, *tapatybės duomenys* (vardas, pavardė, gyvenamoji vieta);
 - *informacija apie padarytą žalą* (pažeistos teisės ir laisvės, padaryti veiksmai ir jų apibūdinimas);
 - *administracinės institucijos ar atitinkamo valstybės tarnautojo identifikavimo duomenys*;
 - *viešosios institucijos vėlavimo arba atsisakymo* išspręsti klausimą pagal teisės aktus per nustatytą terminą įrodymai;
 - *pateikti privalomą informaciją*, ar dėl šio skundo buvo ar tebėra nagrinėjama byla teisme;
 - *valdžios institucijų, kurioms buvo pranešta*, tapatybės duomenys;
 - *kaip priedai – bet kokie dokumentai, kuriais skundas gali būti pagrįstas*;
- už ombudsmenui teikiamą skundą *žyminis mokestis nemokamas*.

5. Atvejai, kai skundai negali būti nagrinėjami:

- skundo dalykas *nepriklauso ombudsmeno kompetencijai*;
- *anoniminiai (neužregistruoti) skundai* arba, *kito asmens vardu pateikti skundai be to asmens sutikimo*;
- skundai, *pateikti praėjus daugiau kaip vieniems metams* nuo tada, kai padarytas įtariamasis pažeidimas, arba nuo datos, kurią atitinkamas asmuo sužinojo apie įtariamą pažeidimą;
- akivaizdžiai nepagrįsti skundai *gali būti atmesti nurodant priežastis*.

6. Skundų nagrinėjimo tvarka

- Tyrimai. Ombudsmeno institucija turi teisę *pati atlikti tyrimus*, kreiptis į viešąsias institucijas prašydama tyrimams reikalingos informacijos arba dokumentų, *apklausti* viešųjų institucijų vadovybę ir bet kurį valstybės tarnautoją, kuris gali suteikti informaciją, būtiną nagrinėjant skundą, *ir registruoti jų parodymus*.
- Rekomendacijos. Atlikdama jai pavestas užduotis, ombudsmeno institucija *rengia rekomendacijas*. Šiose rekomendacijose ombudsmenas praneša viešosioms institucijoms, priklausomai nuo konkretaus atvejo, apie neteisėtus administracinius aktus arba veiksmus.
- Specialios ataskaitos. Jeigu, atlikdama tyrimus, ombudsmeno institucija nustato *teisės aktų trūkumų, rimtų korupcijos atvejų arba nacionalinės teisės aktų nesilaikymo atvejų* rengiama ir abiejų Parlamento rūmų pirmininkams ir prireikus ministrui pirmininkui teikiama ataskaita, kurioje pateikiamos išvados.
- Skambučių centras. Ombudsmeno būstinėje ir 14 regioninių tarnybų veikia skambučių centras (tel. 021 312 7134, būstinė, <http://www.avp.ro/linkuri/birouriteritoriale.pdf>). Piliečiai gali skambinti šiuo laiku: **pirmadieniais – ketvirtadieniais 9.00–16.00 val.; penktadieniais 9.00–14.00 val.**
- Priėmimai. *Juos rengia institucijos specialistai*. Piliečius pagal ombudsmeno tarnybos struktūros ir veiklos taisykles *taip pat gali priimti pats ombudsmenas arba jo pavaduotojai*, arba regioninių tarnybų atstovai.

Specializuotos žmogaus teisių įstaigos

Vaiko teisių ombudsmenas

NACIONALINĖ VAIKŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO INSTITUCIJA (AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA COPILULUI ȘI ADOPTIE)

Adresas

Bulevardul G-ral Gheorghe Magheru No 7
Sector 1
010322 Bucharest

Duomenys ryšiams

Tel. (+40) (0)21 3153633, (+40) (0)21 3153630, (+40) (0)21 3100789, (+40) (0)21 3100790
Faks. (+40) (0)21 3127474
E. paštas office@anpfdc.ro
Interneto svetainė <http://www.copii.ro/?lang=en>

Piliečių priėmimo valandos

Pirmadieniais – ketvirtadieniais: 8.30–16.30 val.

Penktadieniais: 8.30–14.00 val.

Įvaikinimo skyrius: Antradieniais ir ketvirtadieniais 9.00–12.00 val.

Bendra informacija apie instituciją (teisinis pagrindas, pagrindinė informacija, struktūra, užduotys, paslaugų rūšys):

<http://www.copii.ro/despre-noi/misiune/>,
<http://www.copii.ro/activitate/sistemul-de-protectie-a-copilului/prezentare-general/>.

Vaikų apsaugos generalinis direktoratas yra Nacionalinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo institucijos specializuotas direktoratas.

Užduotys:

- rengti ir pagrįsti šeimos apsaugos srities programas, smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo programas, vaiko teisių apsaugos ir skatinimo programas;
- stebėti, kaip užtikrinamos vaiko teisės, ir centrinės ar vietos valdžios institucijoms teikti rekomendacijas imtis būtinų veiksmų;
- centralizuotai registruoti ir apibendrinti informaciją apie tai, kaip laikomasi principų ir taisyklių, nustatytų Vaiko teisių konvencijoje, ratifikuotoje naujos redakcijos Įstatymu Nr. 18/1990 su vėlesniais pakeitimais; užtikrinti ir imtis veiksmų, kad būtų atsižvelgta į Vaiko teisių komiteto rekomendacijas;
- koordinuoti tarnybų, vykdančių vaikų atskyrimo nuo tėvų prevenciją, tarnybų, užtikrinančių specialią vaikų apsaugą, ir vaikų apsaugos komitetų veiklą ir nustatyti jų darbo metodus;

- rengti tarnybų, įpareigotų vykdyti vaikų atskyrimo nuo tėvų prevenciją ir užtikrinti specialią vaikų ir jaunimo apsaugą, šeimų apsaugą, smurto šeimoje aukų apsaugą, ir su smurtautojais dirbančių tarnybų veiklos standartus, išsamias taisykles ir darbo tvarką;
- rengti tarnybų, atsakingų už vaikų atskyrimo nuo tėvų prevenciją, specialią vaikų ir jaunimo apsaugą, šeimų apsaugą, smurto šeimoje aukų apsaugą, leidimų vykdyti veiklą išdavimo metodus bei vertinimo kriterijus, taip pat tokioms tarnyboms išduoti leidimus vykdyti veiklą;
- koordinuoti paramos šeimoms, smurto šeimoje aukoms veiklą bei teikiamas paslaugas, taip pat nustatyti tokios veiklos darbo metodus.

Lygybės užtikrinimo įstaiga

NACIONALINĖ KOVOS SU DISKRIMINACIJA TARYBA (CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII – CNCD)

Būstinės adresas

Piata Valter Maracineanu Nos 1-3, Sector 1, 010155 Bucharest

Tel. (+40) (0)21 3126578; (+40) (0)21 3126579

Faks. (+40) (0)21 3126585

E. paštas support@cncd.org.ro

Interneto svetainė <http://www.cncd.org.ro/>

Piliečių priėmimo valandos

Pirmadieniais – ketvirtadieniais: 8.00–16.30 val.; penktadieniais: 8.30–14.00 val.

Regioninių tarnybų ir mokslinių tyrimų centro adresai

<http://www.cncd.org.ro/contact/>

Bendra informacija apie instituciją (teisinis pagrindas, pagrindinė informacija, struktūra, užduotys, skundai, procedūros):

<http://www.cncd.org.ro/>,

<http://www.cncd.org.ro/profil/>,

<http://www.cncd.org.ro/organizare/>.

Teisinis pagrindas

Nacionalinės kovos su diskriminacija tarybos veiklos pagrindas – naujos redakcijos [Vyriausybės potvarkis Nr. 137/2000 dėl visų formų diskriminacijos prevencijos ir sankcijų](#).

Institucijos apibūdinimas

Nacionalinė kovos su diskriminacija taryba (CNCD) yra nepriklausoma Parlamento kontroliuojama valstybės institucija, kuri vykdo veiklą, skirtą kovoti su diskriminacija. Taryba užtikrina, kad būtų laikomasi nediskriminavimo principo vadovaujantis galiojančiais nacionalinės teisės aktais ir tarptautiniais susitarimais, prie kurių yra prisijungusi Rumunija. Nacionalinės kovos su diskriminacija tarybos veiklos pagrindas – naujos redakcijos Vyriausybės potvarkis Nr. 137/2000 dėl visų formų diskriminacijos prevencijos ir sankcijų.

1. Kokia informacija turi būti pateikta skunde?

Skunde turi būti nurodyta ši informacija:

- skundą teikiančio asmens vardas ir pavardė;
- adresas, kuriuo skundą teikiantis asmuo pageidauja gauti atsakymą; adresas, kuriuo CNCD galėtų susisiekti su skundą pateikusių asmeniu siekdama gauti papildomos informacijos, būtinos skundai išnagrinėti;
- telefono numeris, kuriuo su skundą pateikusių asmeniu būtų galima susisiekti siekiant gauti papildomos informacijos;
- faktinis skundo pagrindas, kuriame išsamiai aprašyti įtariamai diskriminaciniai veiksmai;
- asmens, kaltinamo diskriminacija, tapatybės nustatymo informacija (adresas, telefono numeris, jei įmanoma, ir pan.), būtina susisiekti su tuo asmeniu ir įteikti jam šaukimą atvykti į apklausą CNCD vykdomajame komitete, arba siekiant atlikti papildomus tyrimus.

2. Kas vyksta pateikus skundą?

Skundas užregistruojamas ir perduodamas Vykdomajam komitetui nagrinėti. Skundas gali būti teikiamas CNCD per vienerius metus nuo tada, kai padarytas diskriminacinis veiksmas, arba nuo datos, kurią atitinkamam asmeniui apie tai pranešta. Nuo diskriminacijos nukentėjęs asmuo gali kreiptis į teismą dėl diskriminacinių veiksmų pasekmių panaikinimo ir padėties iki diskriminacinio veiksmo atkūrimo. Skundo nagrinėjamo terminas – 90 dienų.

Privaloma tvarka sušaukęs šalis taip, kad būtų užtikrintas šaukimo gavimo patvirtinimas, Vykdomasis komitetas atlieka tyrimą, ar buvo padarytas diskriminacinis veiksmas. Šalims asmeniškai neatvykus skundas vis tiek nagrinėjamas. Kad būtų priimtas tinkamas sprendimas, gali būti atliekami papildomi tyrimai, įskaitant šalių apklausą.

Skundą pateikęs asmuo turi įrodyti diskriminacinio veiksmo buvimą, o diskriminacija kaltinamas asmuo turi įrodyti, kad atitinkamas veiksmas nėra diskriminacinis.

Priimta nutartis (Vykdomojo komiteto sprendimas) perduodama raštu per 15 dienų nuo Vykdomojo komiteto posėdžio, kuriame priimtas sprendimas. Šalys Vykdomojo komiteto priimtą sprendimą per 15 dienų nuo jo gavimo gali apskųsti teisme. Abi šalys atleidžiamos nuo žyminio mokesčio.

3. Kokios sankcijos taikomos už diskriminacinius veiksmus?

Už diskriminacinius veiksmus baudžiama:

- įspėjimu;
- jei diskriminacinis veiksmas susijęs su asmeniu – 1 000–30 000 RON (Rumunijos lėjų) bauda;
- jei diskriminacinis veiksmas susijęs su asmenų grupe arba bendruomene – 2 000–100 000 RON bauda

NACIONALINĖ ROMŲ AGENTŪRA

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI – ANR)

Duomenys ryšiams

Str. Splaiul Independentei No 202, 8th floor, room 23, Sector 6, Bucharest

Tel. (+40) (0)21 3113048

Faks. (+40) (0)21 3113047

E. paštas info@anr.gov.ro.

Interneto svetainė <http://www.anr.gov.ro/>

Regioninių ir apskričių tarnybų duomenys ryšiams

<http://www.anr.gov.ro/index.php/contact>

Bendra informacija apie instituciją (misija, struktūra, rezultatai):

<http://www.anr.gov.ro/>

Teisinis pagrindas

Nepaprastasis potvarkis Nr. 78/2004, kuriuo įsteigiama Nacionalinė romų agentūra, **patvirtintas su Įstatymu Nr. 7/2005 padarytais pakeitimais.**

Atlikdama sprendimo Nr. 1703/2004 dėl Nacionalinės romų agentūros organizavimo ir veiklos su vėlesniais pakeitimais ir papildymais 3 straipsnyje nustatytas funkcijas institucija vykdo šias pagrindines užduotis:

- formuoja su romų mažumos teisių apsauga susijusių vyriausybės politiką ir strategiją, tuo pat metu vykdo kitas savo veiklos srities teisės aktuose nustatytas užduotis;
- centrinėms ir vietos valdžios institucijoms siūlo ir rengia mokymus kovos su romų diskriminacija srityje;
- teikia savo nuomonę apie įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, susijusius su romų mažumai priklausančių asmenų teisėmis ir pareigomis;
- užtikrina nacionalinių ir tarptautinių teisės aktų, susijusių su romų mažumos apsauga, taikymo kontrolę;
- priima ir nagrinėja institucijų, organizacijų arba fizinių asmenų teikiamus prašymus ir prašymus pateikti nuomonę, teikia agentūros ekspertų nuomonę;
- kuria informacijos teikimo, mokymo ir ekspertų konsultavimo sistemą, skirtą romų mažumai;
- nagrinėja ir vertina galimą galiojančių nuostatų diskriminacinį poveikį ir aktyviai stengiasi gerinti dabartinę teisinę sistemą.

Vykdydama savo funkcijas, Nacionalinė romų agentūra:

- bendradarbiauja su ministerijomis ir centrinės bei vietos valdžios institucijomis, taip pat su kitomis valdžios institucijomis bei fiziniai ir juridiniai asmenimis;
- bendradarbiauja su tarpvyriausybiniėmis ir nevyriausybiniėmis Rumunijos ir užsienio organizacijomis;
- institucija konsultuojama ekspertų ir jai teikiama parama Rumunijoje ir užsienyje, jos darbuotojai dalyvauja mokymų ir profesinio tobulinimosi programose, laikantis įstatymo ir atsižvelgiant į skirtas lėšas arba kitas pagal įstatymus Rumunijos skiriamas arba iš užsienio gaunamas lėšas;
- kartu su institucijomis ir specializuotomis nevyriausybiniėmis organizacijomis siūlo ir padeda įgyvendinti veiksmus, projektus ir sektorines programas, kurių tikslas – pagerinti romų padėtį, taip pat juose dalyvauja.

NACIONALINĖ NEJGALIŲJŲ INSTITUCIJA (AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI)

Būstinės adresas

Calea Victoriei No 194
Bucharest

Duomenys ryšiams

Tel. (+40) (0)21 2125438; (+40) (0) 21 2125439; (+40) (0)21 3220976; (+40) (0)21 3226303; (+40) (0) 21 3226304; (+40) (0) 21 3207155

Faks. (+40) (0) 21 2125443

E. paštas registratura@anph.ro

Piliečių priėmimo valandos

Pirmadieniais – penktadieniais: 9.00–16.00 val. (skambinti)

Bendra informacija apie instituciją (struktūra, užduotys, darbo organizavimo ir veiklos taisyklės):

<http://www.mmuncii.ro/Minister>

Teisinis pagrindas

Nacionalinė neįgaliųjų institucija yra specializuota įstaiga, turinti juridinio asmens statusą centrinio viešojo administravimo sistemoje, ir yra pavaldi Darbo, šeimos, socialinės apsaugos ir pagyvenusių žmonių reikalų ministerijai.

Institucija centralizuotai koordinuoja veiklą, susijusią su specialia neįgaliųjų apsauga ir jų teisių skatinimu; ji rengia politinius dokumentus, strategijas ir standartus, kuriais skatinamos šios teisės, taip pat stebi, kaip taikomos atitinkamos taisyklės ir kaip vykdoma veikla, kuria užtikrinama speciali neįgaliųjų apsauga.

Teisės aktai, kuriuose yra nustatytos neįgaliųjų teisės

Neįgaliiesiems taikomos šios nuostatos:

- Nepaprastasis Vyriausybės potvarkis Nr. 86/2014, kuriuo nustatomos tam tikros reorganizavimo priemonės centriniu viešojo administravimo lygmeniu ir iš dalies pakeičiami bei papildomi tam tikri teisės aktai;
- *Vyriausybės sprendimas Nr. 50/2015 dėl Nacionalinės neįgaliųjų institucijos veiklos organizavimo, veikimo ir užduočių.*

Duomenų apsaugos priežiūros įstaiga

NACIONALINĖ ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL – ANSPDCP)

Būstinės adresas

B-dul G-ral. Gheorghe Magheru Nos 28-30, Sector 1, 010336 Bucharest

Duomenys ryšiams

Tel. (+40) (0) 31 8059211; (+40) (0) 31 8059212

Faks. (+40) (0) 31 8059602

E. paštas anspdc@dataprotection.ro

Interneto svetainė: <http://www.dataprotection.ro/>

Piliečių priėmimo valandos

- Lankytojai Nacionalinės priežiūros institucijos biure priimami pirmadieniais – penktadieniais 9.00–13.00 val.
- Susitikimai rengiami pirmadieniais – penktadieniais 11.00–13.00 val.

Bendra informacija apie instituciją

Nacionalinė asmens duomenų tvarkymo priežiūros institucija savo veiklą vykdo laikydamasi visiško nepriklausomumo ir nešališkumo sąlygų. Institucija stebi ir tikrina, ar teisėtai tvarkomi asmens duomenys, kuriems taikomas Įstatymas Nr. 677/2001 dėl asmenų apsaugos tvarkant jų asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

Tikslas

Apsaugoti asmenų pagrindines teises ir laisves, visų pirma teisę į privatumą ir teisę į šeimos ir asmeninį gyvenimą tvarkant asmens duomenis ir laisvai jais dalijantis.

Teisinis pagrindas

Įstatymas Nr. 102/2005 dėl Nacionalinės asmens duomenų tvarkymo priežiūros institucijos įsteigimo, veiklos organizavimo ir veikimo.

Užduotys (sąrašas neišsamus):

- priimti ir nagrinėti pranešimus, susijusius su asmens duomenų tvarkymu;
- įstatyme numatytais atvejais išduoti leidimus tvarkyti asmens duomenis;
- nustatčius, kad pažeistos įstatymo nuostatos, nuspręsti, ar nutraukti asmens duomenų tvarkymą, sunaikinti visus ar dalį sutvarkytų duomenų, taip pat, ar perduoti bylą baudžiamojo persekiojimo įstaigoms arba, kai tinkama, imtis teisinių veiksmų;
- pranešti fiziniams ir (arba) juridiniams asmenims apie tai, kad jie turi laikytis Įstatyme Nr. 677/2001 nustatytų prievolių ir atlikti jame numatytas procedūras;
- tvarkyti asmens duomenų tvarkymo registrą ir leisti visuomenei su juo susipažinti;
- priimti ir nagrinėti privačių asmenų teikiamus skundus, prašymus pateikti nuomonę arba kitus prašymus, pranešti jiems apie problemos sprendimą arba, jei reikia, priimtus sprendimus;
- atlikti išankstinius patikrinimus, kai asmens duomenų pareigūnas tvarko duomenis, kurie gali kelti ypatingą riziką privačių asmenų teisėms ir laisvėms;
- atlikti tyrimus *ex officio* arba gavus skundą ar prašymą pateikti nuomonę;
- gavus privataus asmens, valdžios institucijos arba viešosios institucijos prašymą, teikti rekomendacijas ir nuomones visais klausimais, susijusiais su pagrindinių laisvių ir teisių apsauga asmens duomenų tvarkymo srityje.

Skundų, prašymų pateikti nuomonę ir prašymų priėmimo ir nagrinėjimo tvarka

Asmenys, kurių asmens duomenys tvarkomi, gali raštu kreiptis į priežiūros instituciją, jei mano, kad buvo pažeistos Įstatyme Nr. 677/2001 nustatytos jų teisės, jei tuo pačiu klausimu dar nebuvo imtasi jokių teisinių veiksmų. Prieš tai privaloma kreiptis į duomenų tvarkytoją, dėl kurio veiksmų teikiamas skundas.

Asmenys, norintys pateikti skundą Nacionalinei asmens duomenų priežiūros institucijai, standartinę formą gali rasti institucijos interneto svetainėje.

Kitos specializuotos įstaigos

IGALİOTASIS TEISĖJAS

(JUDECĂTORUL DELEGAT)

Teisinis pagrindas

2013 m. birželio 2 d. Įstatymas Nr. 254 dėl baudžiamosiose bylose teisminių institucijų priimtų nuosprendžių ir nustatytų laisvės atėmimo priemonių vykdymo ir Aukštesniosios magistratų tarybos sprendimas Nr. 89/2014, kuriuo patvirtinamos teisėjų, paskirtų prižiūrėti, kaip vykdomos laisvės atėmimo bausmės, veiklos organizavimo taisyklės.

Apibūdinimas ir vaidmuo

Įgaliotieji teisėjai yra Rumunijos teisminės sistemos pareigūnai. Apeliacinio teismo pirmininkas kasmet paskiria kiekvieno apeliacinio teismo teritorinėje jurisdikcijoje esančios įkalinimo įstaigos įgaliotuosius teisėjus. Įgaliotojo teisėjo vaidmuo vykdamas laisvės atėmimo bausmes – prižiūrėti ir kontroliuoti, ar vykdamas šias bausmes užtikrinamas teisėtumas. Įkalinimo įstaigos, kurioje veikia sulaikymo ir kardomojo kalinimo centras arba kardomojo kalinimo centras, įgaliotasis teisėjas taip pat prižiūri ir kontroliuoja, ar užtikrinamas teisėtumas vykdamas prevencines laisvės atėmimo priemones. Be to, teisėjas užtikrina, kad būtų laikomasi asmenų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, įstatymuose nustatytų teisių.

Skundai

1. Nuteistas asmuo per tris dienas po to, kai jam pranešta apie sprendimą, kuriame nustatytos laisvės atėmimo bausmės sąlygos, teisėjui, kuris paskirtas prižiūrėti, kaip vykdomos laisvės atėmimo bausmės, gali pateikti skundą dėl šių sąlygų nustatymo būdo (Įstatymo Nr. 254/2013 39 straipsnio 3 dalis).
2. Nuteistas asmuo per tris dienas po to, kai jam pranešta apie sprendimą pakeisti laisvės atėmimo bausmės sąlygas, teisėjui, kuris paskirtas prižiūrėti, kaip vykdomos laisvės atėmimo bausmės, gali pateikti skundą dėl to sprendimo (Įstatymo Nr. 254/2013 40 straipsnio 11 dalis).
3. Nuteistas asmuo per dešimt dienų nuo informavimo apie kalėjimo administracijos sprendimą dėl šiame įstatyme nustatytų priemonių vykdymo teisėjui, kuris turi pareigą prižiūrėti, kaip vykdomos laisvės atėmimo bausmės, gali paduoti skundą dėl šių priemonių (Įstatymo Nr. 254/2013 56 straipsnio 2 dalis).
4. Nuteistas asmuo per tris dienas po to, kai jam pranešta apie drausmės komiteto sprendimą, kuriuo paskiriama drausminė nuobauda, teisėjui, kuris paskirtas prižiūrėti, kaip vykdomos laisvės atėmimo bausmės, gali pateikti skundą dėl šio sprendimo (Įstatymo Nr. 254/2013 104 straipsnio 1 dalis).

Sulaikytas asmuo per tris dienas po to, kai jam pranešta apie sprendimą pakeisti sulaikymo sąlygas, teisėjui, kuris paskirtas prižiūrėti, kaip vykdomos su laisvės atėmimu susijusios bausmės, gali pateikti skundą dėl to sprendimo (Įstatymo Nr. 254/2013 153 straipsnio 8 dalis).

GENERALINĖ IMIGRACIJOS INSPEKCIJA

(INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI)

Būstinės adresas

Strada Lt. col. Marinescu C-tin No 15A, Sector 5, Bucharest

Tel. (+40) (0) 21 4109940

Faks. (+40) (0) 21 4107501

E. paštas: igi@mai.gov.ro ir document.igi@mai.gov.ro (adresas skirtas tik tapatybės kortelės kopijos perdavimui).

Įvairių Generalinės imigracijos inspekcijos direktoratų adresai

igi.mai.gov.ro/contact/bucure%C8%99ti

Regioniniai Generalinės imigracijos inspekcijos skyriai

igi.mai.gov.ro/ro/node/contact

Institucijos apibūdinimas

Generalinės imigracijos inspekcijos veikla organizuojama ir jis veikia kaip specializuotas centrinės valdžios subjektas. Tai yra valdžios institucija, kuri turi juridinio asmens statusą ir yra pavaldi Administravimo ir vidaus reikalų ministerijai (rum. *Ministerul Administrației și Internelor*).

Tikslas

Generalinė imigracijos inspekcija, kuri įsteigta reorganizavus Rumunijos imigracijos tarnybą (rum. *Oficiul Român pentru Imigrări*), vykdo įstatyme nustatytas užduotis, susijusias su Rumunijos politikos įgyvendinimu migracijos, prieglobsčio suteikimo ir užsieniečių integracijos srityse, ir užtikrina susijusių teisės aktų įgyvendinimą.

Generalinės imigracijos inspekcijos veikla – tai viešoji paslauga, kuria tenkinami asmenų ir bendruomenės interesai ir remiamos valstybės institucijos griežtai remiantis teisės aktais ir jų laikantis.

Teisinis pagrindas

Generalinės imigracijos inspekcijos organizacinė struktūra ir pareigos nustatytos 2007 m. birželio 20 d. Vyriausybės sprendime Nr. 639 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

Pagal organizacinę struktūrą inspekciją sudaro centriniai direktoratai, tarnybos ir kiti funkciniai padaliniai, regioniniai centrai, kuriuose apgyvendinami prieglobsčio prašytojai ir nagrinėjami jų prašymai, regioniniai užsieniečių, kuriems taikoma valstybės apsauga, apgyvendinimo centrai ir apskričių padaliniai.

Vykdydama savo pareigas, Generalinė imigracijos inspekcija bendradarbiauja su Administravimo ir vidaus reikalų ministerijos padaliniais ir kitomis valstybės institucijomis, taip pat su NVO ir užsienio piliečiais, kurie veikia migracijos ir humanitarinės apsaugos srityje. Laikydamosi teisės aktų, ji sudaro susitarimus su tokią pat kompetenciją turinčiomis užsienio institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

Papildomos informacijos apie ES ir ne ES piliečių kategorijas, prieglobstį ir imigraciją, teisės aktus bei Generalinės imigracijos inspekcijos programas ir strategijas galima rasti [☞ institucijos interneto svetainėje](#).

DARBO INSPEKCIJA

(INSPECȚIA MUNCII)

Institucijos adresas

Str. Matei Voievod No 14, Sector 2, Bucharest

Tel. (+40) (0) 21 3027030

Faks. (+40) (0) 21 3027064; +40 21 2520097

E. paštas [☞ comunicare@inspectiamuncii.ro](mailto:comunicare@inspectiamuncii.ro)

E. pašto adresas, kuriuo siunčiama tapatybės kortelės kopija: [☞ copiedoc@inspectiamuncii.ro](mailto:copiedoc@inspectiamuncii.ro)

Interneto svetainė [☞ https://www.inspectiamuncii.ro/](https://www.inspectiamuncii.ro/)

Darbo inspekcijos darbo laikas

Pirmadieniais – ketvirtadieniais: 8.00–16.30 val.

Penktadieniais: 8.30–14.00 val.

Institucijos apibūdinimas

Darbo inspekcija yra specializuota centrinės valdžios įstaiga, kuri yra pavaldi Darbo, šeimos, socialinės apsaugos ir pagyvenusių žmonių reikalų ministerijai. Jos būstinė yra Bukarešto savivaldybėje.

Institucija turi juridinio asmens statusą ir veikia kaip valstybės institucija, vykdanči darbo santykių, darbuotojų saugos ir sveikatos ir rinkos priežiūros kontrolę.

Institucijos tikslas

Darbo inspekcija privalo užtikrinti socialinę apsaugą darbo vietoje pagal naujos redakcijos Rumunijos konstitucijos 41 straipsnį, TDO konvenciją Nr. 81/1947 dėl darbo inspekcijos pramonėje ir prekyboje, kuri ratifikuota Valstybės Tarybos dekretu Nr. 284 /1973, ir TMO konvenciją Nr. 129/1969 dėl darbo inspekcijų žemės ūkyje, kuri ratifikuota Valstybės Tarybos dekretu Nr. 83/1975.

Teisinis pagrindas

Institucija sukurta ir jos veikla organizuojama pagal:

- Naujos redakcijos įstatymą Nr. 108/1999 nauja redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais;
- Vyriausybės sprendimą Nr. 1377/2009 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

Darbo inspekcijai pavaldžios šios įstaigos:

- [regioninės darbo inspekcijos](#), veikiančios kiekvienoje apskrityje ir Bukarešto savivaldybėje.
- [Įstaigų, kurių veikla yra susijusi su profesine rizika, stebėsenos centras \(rum. Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional\) – Criscior.](#)
- [Darbo inspekcijos Profesinio ir tolesnio profesinio mokymo centras \(rum. Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii\) – Botoșani.](#)

Informaciją apie **skundus**, kuriuos galima pateikti Darbo inspekcijai, galima rasti [institucijos interneto svetainėje](#).

Visuomeninės svarbos informacijos galima rasti [institucijos interneto svetainėje](#).

NACIONALINĖ ĮDARBINIMO TARNYBA

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ – ANOFM)

Būstinės adresas

Strada Avalanșei Nos 20-22, sector 4, 040305 Bucharest

Darbo laikas

Pirmadieniai – ketvirtadieniai: 8.00–16.30 val.

Penktadieniai: 8.30–14.00 val.

Susitikimai

Susitikimai su Nacionalinės įdarbinimo tarnybos vadovu rengiami kiekvieno mėnesio pirmąjį arba trečiąjį trečiadienį nuo 11.00 iki 12.00 val. Norėdami susitarti dėl susitikimo, skambinkite tel. (+40) (0) 21 3039831.

Interneto svetainė <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

E. paštas anofm@anofm.ro

Informaciją apie **Nacionalinės įdarbinimo tarnybos apskričių padalinių interneto svetainės** galima rasti [institucijos interneto svetainėje](#).

Institucijos apibūdinimas

Tarnyba teikia daugį įvairių paslaugų, tarp jų – teikia profesines konsultacijas, rengia profesinio mokymo kursus, konsultuoja iš darbo atleidžiamus darbuotojus, rengia stažuotes, konsultuoja, kaip pradėti verslą, subsidijuoja socialiai remtinų asmenų grupėms priklausančių asmenų užimtumą ir palankiomis sąlygomis teikia paskolas darbo vietoms kurti.

Ji vienodai teikia paslaugas ir bedarbiams, ir įmonėms.

Pagrindinis jos tikslas – didinti užimtumo lygį ir taip mažinti nedarbą.

Teisinis pagrindas

– Įstatymas Nr. 202 dėl Nacionalinės įdarbinimo tarnybos veiklos organizavimo ir veikimo;

– Vyriausybės sprendimas Nr. 1610 dėl Nacionalinės įdarbinimo tarnybos (ANOFM).

Nacionalinė įdarbinimo tarnyba siekia šių **pagrindinių tikslų**:

- institucionalizuoti socialinį dialogą užimtumo ir profesinio mokymo srityje;
- taikyti strategijas užimtumo ir profesinio mokymo srityje;
- taikyti bedarbių socialinės apsaugos priemones.

Daugiau informacijos galima rasti [institucijos interneto svetainėje](#).

NACIONALINĖ APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI – ANPM)

Būstinės adresas

Splaiul Independenței No 294, Block B, Sector 6, 060031 Bucharest

Tel. (+40) (0) 21 2071101; (+40) (0) 21 2071102

Faks. (+40) (0) 21 2071103

E. paštas office@anpm.ro

Interneto svetainė <http://www.anpm.ro/>

Darbo laikas

Pirmadieniais – ketvirtadieniais: 8.00–16.30 val.

Penktadieniais: 8.00–14.00 val.

Institucijos apibūdinimas

Nacionalinė aplinkos apsaugos agentūra yra specializuota centrinės valdžios įstaiga, kuri yra pavaldi Aplinkos ministerijai. Pagal 2012 m. spalio 17 d. Vyriausybės sprendimą Nr. 1000/2012 m. spalio 17 d. Vyriausybės sprendimą Nr. 1000 dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos agentūros ir jai pavaldžių valdžios institucijų reorganizavimo ir veikimo agentūrai suteikti įgaliojimai, susiję su aplinkos apsaugos srities politikos ir teisės aktų įgyvendinimu.

Tikslas

Nacionalinė aplinkos apsaugos agentūra veikia laikydamasi Europos ir tarptautinės bendradarbiavimo programos, kad būtų taikomi atitinkami principai ir būtų įgyvendinami aplinkos apsaugos srities teisės aktai.

Nacionalinės aplinkos apsaugos agentūros **užduotys**:

- užtikrinti strateginį aplinkos planavimą;
- stebėti su aplinka susijusius veiksnius;
- nagrinėti prašymus išduoti leidimą vykdyti aplinkai poveikį darančią veiklą;
- įgyvendinti aplinkos apsaugos srities teisės aktus ir politiką nacionaliniu ir vietos lygmenimis;
- teikti Europos aplinkos agentūrai ataskaitas dėl oro kokybės, klimato kaitos, saugomų teritorijų, dirvos ir vandens užterštumo.

Skundai registruojami pagal Įstatymu Nr. 233/2002 patvirtintą Vyriausybės potvarkį Nr. 27/2002, kuriuo reglamentuojamas skundų nagrinėjimas, be to, skundus galima siųsti e. paštu office@anpm.ro.

Anoniminiai skundai arba skundai, kuriuose nėra tapatybės duomenų, nenagrinėjami ir atmetami.

NACIONALINĖ VARTOTOJŲ APSAUGOS INSTITUCIJA

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR – ANPC)

Adresas

Bulevardul Aviatorilor No 72, Sector 1, 011865 Bucharest

E. paštas cabinet@anpc.ro

Darbo laikas

Pirmadieniais – ketvirtadieniais: 8.00–16.30 val.

Penktadieniais: 8.00–14.00 val.

Teisinis pagrindas

- Vyriausybės sprendimas Nr. 700/2012 dėl Nacionalinės vartotojų apsaugos institucijos veiklos organizavimo ir veikimo.

ANPC, be kita ko, vykdo šias užduotis:

1. katu su kitomis specializuotomis centrinės ir vietos valdžios institucijomis, kurios vykdo pareigas atitinkamoje srityje, ir nevyriausybiniemis vartotojų reikalų įstaigomis dalyvauja rengiant vartotojų apsaugos strategiją ir užtikrina, kad ji atitiktų ES strategiją;

2. užtikrina, kad nacionalinė teisinė sistema derėtų su vartotojų apsaugos srityje galiojančiais ES reglamentais;
3. siūlo Vyriausybei tvirtinti ir priimti vartotojų apsaugos srities teisės aktų projektus, susijusius su produktų gamyba, pakavimu, ženklinimu, saugojimu, sandėliavimu, vežimu, importu ir pardavimu; susijusius su paslaugų, įskaitant finansines paslaugas, teikimu, ir susijusius su neproporcingų sankcijų už klientų ir viešųjų paslaugų ir kitų visuotinės svarbos paslaugų teikėjų sutarčių pažeidimą uždraudimu, kad nebūtų keliamas pavojus vartotojų gyvybei, sveikatai ir saugumui arba daromas neigiamas poveikis jų teisėtoms teisėms ir interesams;
4. kartu su kitomis specializuotomis viešosiomis institucijomis rengia procedūras, susijusias su bendradarbiavimo vykdant vartotojų apsaugos veiklą tikslais, sąlygomis ir metodais.

Išsamus ANPC pareigų sąrašas pateikiamas [instytucijos interneto svetainėje](#).

Pranešimai ir skundai

Vartotojai gali siųsti pranešimus ir skundus regionų / apskričių vartotojų apsaugos komisariatų būstinėms arba Bukarešto savivaldybės Vartotojų apsaugos komisariatui, priklausomai nuo konkrečios jurisdikcijos, kurioje veikia ekonominės veiklos vykdytojas, kurio veiksmai skundžiami.

Norėdami pateikti pranešimą / pateikti skundą, spauskite nuorodą [INFO skundai](#), kurioje galite susipažinti su [skundų teikimo](#) procedūromis ir sužinoti [regionų ir apskričių vartotojų apsaugos komisariatų kontaktinius duomenis](#).

Remiantis atitinkamomis teisės aktų nuostatomis, skundai ir pranešimai turi būti pateikti raštu arba elektronine forma, be to, juos galima pateikti asmeniškai.

Skundus elektronine forma galima pateikti šioje [internetu svetainėje](#).

Skundas arba pranešimas turi būti pateikiamas skundą arba pranešimą pateikiančio asmens vardu.

Skundas / pranešimas bus nagrinėjamas per teisės aktuose nustatytą terminą (laikantis Vyriausybės potvarkio Nr. 27/2002), jeigu prie jo yra pridėti visi patvirtinamieji dokumentai, t. y. sumokėtų mokesčių sąskaita faktūra, kasos kvitas arba kitas mokėjimo patvirtinimas, susijusi sutartis arba garantijos talonas arba, kai tinkama, kiti dokumentai.

Kad sekretoriatai galėtų nagrinėti skundus, pastarieji turi atitikti pirmiau išvardytas sąlygas. Kitu atveju jie bus palikti nenagrinėti dėl nepakankamos informacijos.

NACIONALINĖ SVEIKATOS DRAUDIMO AGENTŪRA

(CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE – CNAS)

Adresas

Calea Călărășilor No 248, Bl. S19, Sector 3, 030634, Bucharest

Interneto svetainė <http://www.cnas.ro/>

E. paštas relpubl1@casan.ro

Tel. (+40) (0) 37-2309236

Faks. (+40) (0) 37-2309165

Institucijos apibūdinimas

Nacionalinė sveikatos draudimo agentūra (CNAS) yra savarankiška nacionalinės reikšmės valdžios institucija, turinti juridinio asmens statusą. Jos kompetencija – užtikrinti nuoseklų ir koordinuotą socialinio draudimo sistemos veikimą Rumunijoje.

Teisinis pagrindas

- 2002 m. lapkričio mėn. Nepaprastasis Vyriausybės potvarkis Nr. 150/20;
- Nepaprastasis Vyriausybės potvarkis Nr. 180/2000;
- Įstatymas Nr. 145/1997.

Tikslai

Sukurti ir prižiūrėti socialinio sveikatos draudimo sistemą, kurioje gerbiamos asmenų teisės ir tenkinami jų poreikiai.

Bendrieji tikslai:

- apsaugoti apdraustuosius nuo galimų sveikatos priežiūros išlaidų susirgus arba įvykus nelaimingam atsitikimui;
- užtikrinti, kad apdraustieji būtų apdrausti visuotiniu, sąžiningu ir nediskriminuojančiu draudimu, kuris būtų finansuojamas Rumunijos bendro socialinio sveikatos draudimo fondo lėšomis.

Konkretūs tikslai:

- užtikrinti galimybę pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis ir medicinos prietaisais;
- užtikrinti sąžiningą ir nediskriminacinę apsaugą, kuri būtų pagrįsta veiksmingu Bendro socialinio draudimo fondo lėšų panaudojimu;
- didinti apdraustųjų pasitenkinimo paslaugų kokybę lygį;
- teikti apdraustiesiems daugiau informacijos.

NUOLATINĖ RINKIMŲ INSTITUCIJA

(AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ)

Būstinės adresas

Str. Stavropoleos No 6, Sector 3, 030084 Bucharest

Tel. (+40) (0) 21-3100824

Interneto svetainė <http://www.roaep.ro/prezentare/>

E. paštas comunicare@roaep.ro

Institucijos apibūdinimas

Nuolatinė rinkimų institucija – tai autonominė administracinė institucija, turinti juridinio asmens statusą, kuriai suteikti bendrieji įgaliojimai sprendžiant su rinkimais susijusius klausimus. Jos misija – užtikrinti rinkimų ir referendumų organizavimą ir vykdymą, taip pat užtikrinti, kad politinių partijų ir rinkimų kampanijų finansavimas atitiktų Konstituciją ir atitinkamus teisės aktus bei tarptautinius ir Europos standartus.

Teisinis pagrindas

- 2016 m. birželio 22 d. sprendimas Nr. 4, kuriuo patvirtinamos Nuolatinės rinkimų institucijos ir rinkimų Ekspertų centro veiklos organizavimo ir veikimo taisyklės.
- Naujos redakcijos Įstatymas Nr. 334/2006 dėl politinių partijų veiklos ir rinkimų kampanijų finansavimo;
- Įstatymas Nr. 208/2015 dėl Senato ir Deputatų rūmų rinkimų ir Nuolatinės rinkimų institucijos veiklos organizavimo ir veikimo su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

Tikslai:

- užtikrinti reguliarių, laisvą ir sąžiningą rinkimų procesą veiksmingai ir skaidriai panaudojant žmogiškuosius, finansinius ir ekonominius išteklius;
- užtikrinti, kad politinės partijos ir rinkimų kampanijos būtų finansuojamos teisingai ir skaidriai;
- užtikrinti integruotą požiūrį į rinkimų proceso valdymą.

Funkcijos (sąrašas neišsamus):

- strateginė funkcija – užtikrinti, kad jos veiklos srityje būtų nustatyti sektoriaus tikslai;
- reguliavimo funkcija – užtikrinti, kad būtų rengiami ir teikiami teisės aktai, kurie yra būtini siekiant įvykdyti strategines pareigas, susijusias su rinkimų klausimais, ir kad būtų parengti bei patvirtinti standartai ir privalomos techninės taisyklės, taikomos visoms įstaigoms ir institucijoms, kurios atsako už rinkiminių užduočių vykdymą;
- valdymo funkcija – užtikrinti veiklos organizavimą ir koordinavimą ir rinkimų procesams rengti reikalingus išteklius;
- valstybės institucijos funkcija – užtikrinti reglamentų, susijusių visų pirma su rinkimų sistema, ir taisyklių, kurios nustatytos siekiant modernizuoti Rumunijos rinkimų sistemą, stebėseną ir taikymą visoje šalyje, taip pat užtikrinti rinkimų sistemos sąsają su kitų ES šalių rinkimų sistemomis;
- kontrolės funkcija – užtikrinti atitikties įstatymams patikras ir, kai tinkama, taikyti įstatymuose nustatytas sankcijas.

Informacijos apie kitas funkcijas galima rasti [čia](#).

Užduotys (sąrašas neišsamus):

- rengti pasiūlymus, susijusius su rinkimų metu naudojamomis logistikos paslaugomis, kurie siunčiami Vyriausybei ir atitinkamoms vietos valdžios institucijoms, ir stebėti, kaip įgyvendinami pasiūlymai;
- stebėti, kaip taikomas balsavimo punktų atskyrimo ir balsavimo punktų patalpų bei rinkimų komisijų vietų parinkimo metodas;
- stebėti, ar balsavimo punktams laiku suteikiama įranga ir reikmenys: standartinės balsavimo dėžės ir balsavimo būdelės, antspaudai ir antspaudų pagalvėlės, dėžės, kuriose vežami balsavimo biuleteniai, ir pan., ir stebėti, kaip saugoma tokia įranga ir reikmenys laikotarpiais tarp rinkimų;
- stebėti, kaip taikomas metodas, kuriuo užtikrinama, kad laiku būtų suteiktos lėšos, kurios yra būtinos norint sklandžiai teikti logistines paslaugas, susijusias su rinkimų proceso vykdymu;
- stebėti, kaip užtikrinamas balsavimo punktų, balsavimo biuletenių ir kitų rinkimų metu reikalingų dokumentų bei medžiagos saugumas;
- stebėti, kaip rengiami ir spausdinami nuolatinių rinkėjų sąrašai;
- stebėti ir kontroliuoti rinkimų registro atnaujinimą.

Informacijos apie kitas užduotis galima rasti [čia](#).

RUMUNIJOS ŽMOGAUS TEISIŲ INSTITUTAS

(INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI – IRDO)

Adresas

B-dul Nicolae Bălcescu No 21, Sector 1, Bucharest

Tel. (+40) (0) 21-3114921

Interneto svetainė <http://www.irdo.ro/>

E. paštas office@irdo.ro

Institucijos apibūdinimas

Rumunijos žmogaus teisių institutas (IRDO) yra nepriklausoma nacionalinė institucija, kuriai pagal jos įstatymą dėl jos įsteigimo pavesta atlikti užduotis tyrimų, mokymo informacijos sklaidos ir ekspertų konsultacijų teikimo srityje. Tame įstatyme, remiantis Jungtinių Tautų ir Europos Tarybos nustatytais kriterijais, kuriais rekomenduojama tokias institucijas sukurti kiekvienoje demokratinėje valstybėje, taip pat įtvirtintos nepriklausomumo ir nešališkumo garantijos.

Vykdydamas visas savo specialias užduotis tyrimų, mokymo ir informacijos bei ekspertų konsultacijų teikimo srityje, Rumunijos žmogaus teisių institutas nuolat atsižvelgia į tarptautinėse sutartyse nustatytas taisykles ir standartus, susijusius su žmogaus teisėmis, ir atitinkamą tarptautinių teismų praktiką.

Be to, IRDO turi paskirtuosius atstovus įvairiose tarptautinėse įstaigose, kurios skatina ir saugo žmogaus teises.

Instituto paslaugos yra prieinamos kiekvienam asmeniui, kuriam jos yra reikalingos. Pagrindinių dokumentų tekstai ir bibliografinės nuorodos yra platinamos nemokamai arba teikiamos sumokėjus tik atgaminimo išlaidas.

Mokslo institucijos arba įstaigos su institutu gali sudaryti sutartis, norėdamos atlikti specializuotus mokslinius tyrimus, be to, specializuotų Rumunijos ir užsienio subjektų prašymu institutas gali parengti nuomones. Mokesčius už tokias paslaugas nustato instituto vadovybė.

Teisinis pagrindas

Įstatymas Nr. 9/1991, kuriuo įsteigiamas Rumunijos žmogaus teisių institutas.

Tikslas

Pagal kompetenciją institutas užtikrina, kad viešosios įstaigos, nevyriausybines asociacijos ir Rumunijos piliečiai būtų tinkamai informuoti apie žmogaus teisių klausimus ir apie tai, kaip žmogaus teisės garantuojamos kitose šalyse, visų pirma šalyse, kurios dalyvauja Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje.

Tuo pat metu institutas stengiasi didinti tarptautinių įstaigų – ir plačiosios visuomenės – informuotumą apie galiojančius praktinius susitarimus, kuriais užtikrinama, kad Rumunijoje būtų laikomasi žmogaus teisių ir kad jos būtų apsaugotos.

IRDO veikla:

1. sukurti, tvarkyti ir naudoti visiems naudotojams skirtą dokumentacijos centrą, kuriame pateikiami tarptautinių konvencijų, įstatymų, dokumentų, tyrimų ir leidinių žmogaus teisių klausimais tekstai ir bibliografinės nuorodos;
2. nuolat informuoti valdžios institucijas, nevyriausybinės organizacijos ir piliečius, visų pirma didinant jų informuotumą, apie tarptautinius dokumentus, praktiką ir elgesį žmogaus teisių srityje, be kita ko, prireikus atliekant vertimus raštu;
3. rengti mokymo programas, kurios yra pritaikytos prie asmenų, turinčių konkrečias pareigas žmogaus teisių apsaugos srityje, poreikių arba kuriomis siekiama geriau informuoti plačiąją visuomenę žmogaus teisių klausimais;
4. reguliariai arba gavus prašymą teikti informaciją apie Rumunijos vyriausybės ir nevyriausybinių organizacijų veiksmus skatinant ir saugant žmogaus teises ir apie panašius veiksmus kitose šalyse, taip pat teikti informaciją apie Rumunijos priimtus tarptautinius įsipareigojimus ir kaip jie vykdomi;
5. Parlamento komisijų prašymu teikti dokumentus, susijusius su teisės aktų projektuose ir Parlamentui nagrinėjant kitus klausimus aptariamais žmogaus teisių aspektais;
6. atlikti įvairių žmogaus teisių skatinimo ir laikymosi Rumunijoje ir užsienyje aspektų tyrimus;
7. skelbti žmogaus teisių biuletinį ir užtikrinti, kad jis būtų platinamas visoje šalyje, taip pat pateikti biuletinio vertimą į kitas kalbas;
8. rengti visuomenės apklausas įvairiais klausimais, susijusiais su žmogaus teisių apsauga Rumunijoje.

Papildomos informacijos apie IRDO galima rasti [institucijos interneto svetainėje](#).

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 23/08/2018